Փագեր (*աւերակներ*) *եայլաներից*, Արսենիկ, Վաղաւեր, Զատգէրակ (*Զատկ-ագարակ*), Նազիրվան, Էգնակի *դեղերից*, *միանում* Այգունտէր *առ-ին*, *որ իջնում է* Կոչի *եւ* Մուշեղ *դեղերից*, *անցնում է* Գեղ վանքի *մօտից*, *ընդունում է* Զուարթը[1], *Եղնոց*[2] *առուակը*, Զիարէթ *եւ* Արմաշէն *առուներով*, *որոնք անցնելով Կոնձորը*, *միանում են Բարդուղ առուակին եւ կազմում են* Փենեֆի *վտակը*, *որն անցնում է* Փենեֆ *գեղից*: *Փենեք վտակը մինչեւ Օլթի վտակին հասնելը՝ ճախակողմից ընդունում է* Խորվէտ, Էգաձոր, Մերինիս, Կոտիկ, Փէտխոտ *առուակները*. *իսկ աջից Բանջրոտ լ-ից իջած* Կաթի-*ջուրը*, *որն անցնում է* Բանջրոտ, Տանարիկ, Փերթեւան[3] (*Պարթեւան*), Թելատ,

---

1 *Զուարթ - Զուարթուն*, *Զուարթնոց տաճարը Վաղարշապատի մօտ յայտնի է։ Զուարթ գեղը իր անունը պահել է Փենեքի Զուարթ առուակի ափին եւ յիշեցնում է Ներսէս Շինողի Զուարթնոցը։ Ղարսխի Ուազանում ժողովրդ. Զուարթ բառով հասկանում է երկնային Զուարթունը. հին ժամանակ Պարխալի լեռ-ի քառանից դից օթեւանը եւ այժմ հրեշտակները — սրբերը։*

2 *Եղնոց առուակը*, *մարգաստանը յիշեցնում է ընհիմին նուխած սպիտակ եզները*, *սպիտակ ցլերն ու յովտակներն*, *այնպէս որ այսօր ոչ մի գաւառում այսպիսի յիշատակարաններ չենք գտնել։ Եղնոցի մօտն է Արմեշէն*, *Զալձոր*, *որոնք ցոյց են տալիս*, *որ այս սրբատներն ու անտառները իրենց առ-րով ծառայել են* «Այգունտիրոջը», (Այգունտեր գեղ), *որոնք շրջապատել են նրա Զիարէթ — Զուհրաթ լ-ը։*

3 *Փերթեւան*. *մինչեւ այժմ մենք տեսանք Պարտանոց Օլթի վտակի ակունքում Պերթուվան-Սակարա եւ Սուրմակ առ-ի վրայ եւ Պարտուզ՝ Պարտուզ եւ*